

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Rayon/ Munițipiy

Yaşamak eri

Üretmāk kurumnarı:

Ürenicinin adı, soyadı

1-inci TEST

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURASI

ALIŞTIRMAK İÇİN TESTLÄR
LİTEY ÇEVİRİMİ

Real profili

Fevralin, 2022

Tamannamak vakıdı – 180 minut

Läüzımnı tedariklär: *maavi renkli kalem.*

Ürenici için nasaatlar:

- Dikat oku herbir cümleyi, verilmiş işi tamanna.
- Kendibaşına işlä.

İi saatlan!

Toplam sayısı: _____

Real profili

Zaari Kanazerli eski gagauz boyarlarından çekilirdi. Onun vardı geniş toprakları Yalpus derenin aşalarında. Bu kırlarda boyar büüdardı çok üüsek soylu üzümner. Çoyunu üzümneri taazä satardı Bolgrada, İsmaila – Odesa bölgenin kasabalarına hem yırak Rusiya taraflarına: Moskvaya, Sankt-Peterburga. Ama seçi çok käämil şaraplarını o götürardı sınır aşırı: Franşiyaya, Bukureşä, Austriyaya...

Büük güneşli üülen sıcakları hem erli çalışkan baalarcı işlerini bilän insannar çıkarardılar görölmedik büük gözäl üzüm bereketleri: kaberne, şaşla, pino, muskat, kardinal.

Şindi bu topraklar çok zengin hem anılmış boyar-bobadan Zaaridän ooluna, Tanas Kanazerliyä, kalmıştılar. Bu genç, küçüklüündän anaya-bobaya bir olarak, büümüştü nazlıca, ama gözäl terbie kabul etmişti, akıllıydı, çemrekti, sevmäzdi haylaklı. Tanas, etiştii gibi çorbacı varlaa, ayırmazdı kendini sıradan insannardan, ani izmet edärdi, sevärdi kendi gagauzluunu. Onun içersindä gagauzça lafedirdilär, ama evcimannarı hem kendisi bilirdilär romın dilini dä.

(Nikolay Baboglu “Gagauzların kaderi”)

Nr. s/s	İtemnär	Ballar	
1.	Verili teksti dikat okuyun da aşadaki soruşlara cuvap verin: a) Zaari Kanazerli kimnerdän çekilirdi? (1 cümlä)	L 0 1	L 0 1
	b) boyar neredä taazä üzümneri satardı, e o seçi çok käämil şaraplarını nereyi götürardı? (3 cümlä)	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2.	a) Tekstä dayanarak, Zaarinin oolunu, Tanası, yazdırın. (4cümlä)	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
	b) Tanasın karakterindän angı çizgiyi en çok beendiniz? Neçin? (3 cümlä)	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

3.	<p>“Evcimannarı” lafin maanasını açıklayın. (2 cümlä)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
4.	<p>Gagaz dilini bilmäk için Tanasın aylesi bizä örnek olur mu? Sayıklayın, argumentlerinizi verin. (4 cümlä)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
5.	<p>a) Verili teksttä üç artistik kolaylı bulun. Onnarı çıkarın, ne olduunu, belli edin.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>b) Bir artistik kolaylınnan cümlä kurun.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 L 0 1 2	L 0 1 2 3 L 0 1 2
6.	<p>Çıkarın teksttän:</p> <p>a) üç laf, neredä vokal garmoniyası yok;</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>b) üç uzun vokallı laf.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
7.	<p>Herbir halda bulunan adlıkları teksttän çıkarın, lafların hallarını, afikslerini, belli edin.</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p> <p>6. _____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

8.	Fragmenttän 3 işlik çıkarın, onnarın morfologiya nişannarını (<i>zaman, sayı, üz</i>) yazın. _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
9.	Verili fragmenttän kendili (öz) adlıklarını çıkarın, neyi onnar adlêêrlar, belli edin. (4 örnek) _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
10.	Aşaada verili laflara bulun: a) sinonim çalışkan - _____ zengin - _____ içersindä- _____ haylak- _____ akıllı - _____ b) antonim gözâl - _____ geniş - _____ akıllı - _____ çemrek - _____ çıkış - _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
11.	Verili lafa fonetika analizini yapın: <i>toprak</i> _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
12.	Nişannı cümleyä sintaksis analizini yapın. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

13. „*Tabiatın gözellii – yaşamanın en ii duyguları*” temasına görä (15-20 cümlä) kendi fikirinizi açıklayın. Fikirinizi açıklamaa deyni, aşaadakı planı hesaba alın:

I. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun.

II. Fikirinizi argumentläyin, dil zebillini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli).

III. Dolu hem dooru literatūra dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, läzımnı materialı kullanın.

IV. Derindän kendi bakışınızı, pozitiyanızı, kişiliinizi gösterin.

L
0
2
3
4
5
6
7
8
8

L
0
2
3
4
5
6
7
8
8

L
0
2
3
4
5
6
7
8
8

L
0
2
3
4
5
6
6

14.	Eni Yıl yortusunnan dostunuza kutlamak yazın (<i>danışmak forması, dilemāk teksti, kimdān</i>). Ařaadaki istedikleri hesaba alın: I. Janranın strukturasını koruyun. II. Situaşıyayı dooru kullanın. III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.		
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2